

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Co/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118336656
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Križanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6118336656.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Križanovej a členiek senátu JUDr. Miriam Boborovej Sninskej a JUDr. Miroslavy Púchovskej, v právnej veci žalobcu E. Y. H., a.s., so sídlom L. XX, XXX XX V., M.: XX XXX XXX, proti žalovanej E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. S. XXX/X, XXX XX E., o zaplatenie 7.211,41 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 20Csp/110/2018-117 zo dňa 5. februára 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 20Csp/110/2018-117 zo dňa 5. februára 2019 v napadnutej časti II. výrokovej vety m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úrok 10,79 % ročne zo sumy 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplatenia.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 20Csp/110/2018-117 zo dňa 5. februára 2019 I. výrokovou vetou žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 7.211,41 Eur, úrok 376,73 Eur, úrok z omeškania 9,01 Eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 376,73 Eur od 10.07.2018 do zaplatenia, poplatky 9,-- Eur v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. II. výrokovou vetou žalobu v časti úroku 10,79 % ročne zo sumy 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplatenia zamietol a III. výrokovou vetou žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej vo výške 100 %.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa proti žalovanej domáhal zaplatenia istiny vo výške 7.211,41 Eur, úroku 376,73 Eur, úrokov z omeškania 9,01 Eur, úroku 10,79 % ročne z nezaplatennej istiny od 10.07.2018 do zaplatenia, úroku z omeškania 5 % ročne z nezaplatennej istiny od 10.07.2018 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 376,73 Eur od 10.07.2018 do zaplatenia s trovami konania a nezaplateným poplatkom za poistné 9,-- Eur titulom Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzatvorenej právnym predchodcom žalobcu H. H., a.s. dňa 01.08.2017 (ďalej len „zmluva o spotrebiteľskom úvere“).

3. Súd prvej inštancie nemal za sporné, že žalovaná s bankou H. H., a.s. uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 9.000,-- Eur s úrokovou sadzbou 10,79 % p.a. fixnou na celé obdobie k splatnosti úveru, s počtom splátok 96, s výškou splátky 141,27 Eur, s dátumom prvej splátky 15.11.2015, s dátumom poslednej splátky 15.10.2023, s platobným dňom 15. deň v mesiaci, s RPMN 11,34 %, s priemernou hodnotou RPMN 11,01 %. Nemal za sporné ani to, že žalovaná predmetný úver včas a riadne čerpala a že prestala vykonávať pravidelné splátky s nástupom na materskú dovolenku. Zo strany veriteľa došlo k predčasnému zosplateniu úveru

dňa 09.07.2018 podľa § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s článkom 4, bod 3 a 5 zmluvy o spotrebiteľskom úvere a opakovaného upozornenia žalovanej.

4. Súd prvej inštancie žalobe v časti zaplataenia istiny vo výške 7.211,41 Eur s úrokom 376,73 Eur s úrokom z omeškania 9,01 Eur a s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplataenej istiny a z nezaplataených úrokov od 10. 07. 2018 až do zaplataenia vyhovel. Z dôvodu, že sa žalovaná dostala do omeškania, nesplnila si svoju povinnosť včas a riadne, žalobcovi priznal nárok na zákonné úroky z omeškania i s plnením príslušenstva, t.j. aj z dohodnutých úrokov. Došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, ku dňu vyhlásenia sa stala splatná nielen istina, ale aj kapitalizované úroky z úveru a tým, že ich dlžník neuhradil dostal sa s touto sumou do omeškania, za čo ho postihuje sankcia za nedodržanú lehotu splatnosti v podobe úrokov z omeškania. Žalobcovi priznal aj poplatky z poistenia 9,-- Eur a zákonný úrok z omeškania z nezaplataenej istiny s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

5. V časti úroku z úveru 10,79 % ročne z priznanej sumy súd prvej inštancie žalobu zamietol. Ako dôvod uviedol, že k predčasnému zosplataeniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním žalobcu ako veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranne adresovaným právnym úkonom. Predčasné zosplataenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplataenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa postupne vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplataenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplataenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo okamžite získať späť celú sumu požičaných peňazí, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie práva na dispozícii s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa a nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po zosplataení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplataenej pohľadávky. Ak nastal tento stav, veriteľ nemá právo inkasovať úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, keď spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom, vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Išlo by o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred vyvolanou zmenou. Takýto stav by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi. Navyše keď veriteľ si môže nárokovať a domôcť sa jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa. Zároveň by bol podporený stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti alebo stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú sumu jednorazovo. Jednorazovým zosplataením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplataenia. V takomto stave patria zmluvným stranám len sankcie s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Ak sa žalobca od platných plnení domáha aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplataení úveru, neprešli by tieto nároky testom ustanovení Občianskeho zákonníka i s poukazom na § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka.

6. S poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV.ÚS 476/2012 súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohoda o

platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania alebo ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do jeho splatenia spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa predstavuje značné zhoršenie jeho postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Nie je kogentná úprava o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a na viac sa dostáva do rozporu s ustanovením § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Takáto dohoda je neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39, § 52 ods. 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania v plnej výške ako úspešnej strane sporu.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti II. výrokovej vety podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K nároku na úrok po zosplatnení poukázal na to, že pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku, a to vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov v dohodnutej lehote, ako aj zaplatenie požadovaných úrokov. Pri omeškaní peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Skutočnosť, že zmluva netrvá dohodnutý čas z dôvodu, že spotrebiteľ splatil svoj záväzok pred dohodnutým termínom konečnej splatnosti neovplyvní dohodnutú výšku odplaty za užívanie peňažných prostriedkov za obdobie, počas ktorého mal dlžník požičané peňažné prostriedky k dispozícii. Za splnenia zákonných predpokladov má veriteľ právo požadovať aj úhradu nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti so splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti. V prípade, že veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru, je dlžník povinný uhradiť úrok za čas, počas ktorého má požičané peňažné prostriedky k dispozícii a úrok z omeškania až do zaplatenia. Vplyv na podstatné náležitosti zmluvy však bude rovnaký bez ohľadu na to, či nastane predčasná splatnosť na základe úkonu dlžníka alebo na základe vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa. Úroky z omeškania treba vnímať ako sankciu za omeškanie s plnením celého nároku veriteľa, teda požičanej istiny a aj zmluvných úrokov, nakoľko do omeškania sa dlžník dostane ak neplní riadne a včas. Splácanie úveru bolo dohodnuté v anuitných splátkach, teda v rovnomerných splátkach zahrňujúcich splácanie príslušnej časti istiny i úroku mesačne vždy v termíne splatnosti uvedenom v zmluve. Samotné zosplatnenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má požičané prostriedky k dispozícii. V prípade, že dlžník neplní pohľadávku riadne a včas, nemožno hovoriť ani o pohodlnom inkasovaní úrokov, keďže dlžník, ktorý je v omeškaní s platením istiny, neuhrádza ani úroky z nej. Preto okrem nároku v časti istiny si musel uplatniť aj nárok v časti úrokov. Ani závažná nepriaznivá situácia v živote dlžníka nemôže znamenať, že dlžník prestane byť zodpovedný za svoje záväzky a nie je povinný ich plniť. Nesúhlasil s argumentom súdu prvej inštancie, že pokiaľ dlžník nie je schopný plniť svoje záväzky, k takejto situácii dochádza z viny veriteľa, ktorý podcenil posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver. Neexistenciu nároku veriteľa na úroky z poskytnutého úveru považuje zákon o spotrebiteľských úveroch za sankciu za hrubé porušenie povinností veriteľa pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. Uvedenú sankciu teda nemožno spájať s domnienkou, že pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver došlo k zanedbaniu odbornej starostlivosti, resp. uvedené zanedbanie automaticky predpokladať bez toho, aby takéto tvrdenie bolo podložené dôkazmi. Zdôraznil, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Na podporu svojich tvrdení poukázal aj na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú na zaplatenie dlhu a priznal mu náhradu trov konania, aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

9. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Vo vyjadrení žiadala o splátkový kalendár vo výške 60,-- Eur, nakoľko je na rodičovskej dovolenke.

10. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení vyjadril svoj nesúhlas so splátkovým kalendárom. Zároveň uviedol, že žalovaná vo svojom vyjadrení nespochybnila jeho tvrdenia uvedené v odvolaní. So splátkovým kalendárom navrhnutým žalovanou nesúhlasil z dôvodu, že nie je možné prihliadnuť len na finančnú situáciu žalovanej, pretože má nepochybne právo, aby mu jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote a je potrebné rešpektovať zásadu spravodlivosti. Mal za to, že v danom prípade neboli naplnené dôvody na priznanie plnenia v splátkach pri zohľadnení výšky dlhu, ako aj dlhodobého ľahostajného prístupu žalovanej k plneniu si svojich zmluvných povinností.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu danom ustanovením § 379 CSP rešpektujúc svoju viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP nenariadil pojednávanie, pretože nepovažoval za potrebné doplniť alebo zopakovať pojednávanie (§ 385 ods. 1 CSP) a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v časti nepriznaného úroku vo výške 10,79 % ročne zo sumy 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplataenia je dôvodné, a preto podľa § 388 CSP v tejto napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

12. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca sa žalobou proti žalovanej domáhal zaplataenia istiny 7.211,41 Eur, úrokov vo výške 376,73 Eur, úrokov z omeškania vo výške 9,01 Eur, úroku vo výške 10,79 % ročne z nezaplataenej istiny 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplataenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplataenia, úroku z omeškania vo výške 5 % z nezaplataených úrokov vo výške 376,73 Eur od 10.07.2018 do zaplataenia a nezaplataených poplatkov za poistené vo výške 9,-- Eur. Právny predchodca žalobcu H. H., a.s., Y. so žalovanou dňa 12.10.2015 uzavrel Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej žalovanej poskytol úver vo výške 9.000,-- Eur s výškou mesačnej splátky 141,27 Eur splatnej ku 15. dňu v mesiaci s počtom mesačných splátok 96, s dátumom prvej splátky 15.11.2015 a dátumom konečnej splatnosti úveru 15.10.2023. Zmluvné strany si dojednali, výšku úrokovej sadzby 10,79 % ročne. RPMN bolo v zmluve vyčíslené vo výške 11,34 %, priemerná RPMN vo výške 11,01 % a celková výška nákladov bola vyčíslená vo výške 13.561,92 Eur. Podaním zo dňa 09.07.2018 označeným ako „Výzva na predčasné splatenie úveru“ žalobca žalovanej oznámil, že vzhľadom na to, že porušila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere sa úverová pohľadávka k 09.07.2018 stáva predčasne splatnou v celom rozsahu a vyzval žalovanú na zaplataenie dlžnej sumy z úveru. Žalovaná dlh žalobcovi neuhradila.

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

14. Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

15. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

21. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

22. Podľa § 54 ods. 1, prvá veta Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

23. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

24. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

25. Podľa § 502 ods. 1, veta prvá Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

26. Podľa článku 4 bod 3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere ak veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru, bude pohľadávka splatná dňom uvedeným v oznámení/vyhlásení o predčasnej splatnosti úveru. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti z podnetu veriteľa je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi pohľadávku spolu s príslušenstvom.

27. Žalobca v odvolaní zotrval na stanovisku, že nárok veriteľa na zaplatenie úrokov z poskytnutého úveru trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov do ich úplného zaplatenia a nie iba do zosplatenia úveru. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí naopak vyslovil záver, že veriteľovi patria úroky iba do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Uviedol, že v opačnom prípade by došlo ku kumulácii negatívneho postihu dlžníka ako spotrebiteľa vo vzťahu, ku ktorému by sa požadovalo jednak zaplatenie úrokov z úveru aj úrokov z omeškania. Poukázal pritom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 a rozhodnutie Krajského súdu Prešov č.k. 6Co/190/2014.

28. Posúdenie nároku veriteľa na zaplatenie úrokov z istiny poskytnutej dlžníkovi na základe zmluvy o úvere závisí od charakteru právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. V prejednávanej príhode súd prvej inštancie správne zistil, že žalovaná mala pri uzatváraní právneho úkonu postavenie spotrebiteľa a že zmluva o úvere, ktorú uzavrela so žalobcom, spĺňa kritériá vymedzenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch.

29. Definícia spotrebiteľského úveru je vymedzená v § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme

pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi, pričom spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti. Zmluva o spotrebiteľskom úvere tak môže zahŕňať nielen zmluvu o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, ale výslovne na základe § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch môže byť spotrebiteľským úverom aj zmluva o úvere, ktorá je upravená v slovenskom právnom poriadku výlučne v Obchodnom zákonníku. Právne vzťahy, ktoré sú upravené výlučne v Obchodnom zákonníku je možné posudzovať iba podľa Obchodného zákonníka.

30. Ustanovenia Občianskeho zákonníka je možné použiť iba za predpokladu, že daný právny vzťah výslovne upravujú, alebo aspoň pripúšťajú analógiu, teda aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú najbližšie obsahom a účelom k danému právnemu vzťahu podľa § 853 Občianskeho zákonníka. Využitie analogických ustanovení Občianskeho zákonníka je podľa § 853 Občianskeho zákonníka prípustné iba vtedy, keď daný občianskoprávny vzťah nie je upravený Občianskym zákonníkom, ale ani iným zákonom. V prípade, kedy iný platný zákon konkrétny právny vzťah upravuje, nie sú splnené podmienky na aplikáciu analogických ustanovení Občianskeho zákonníka a daný právny vzťah sa posudzuje podľa toho platného zákona, ktorý ho upravuje. V opačnom prípade by Občiansky zákonník ako zákon všeobecný nadobudol absolútnu prednosť pred zákonmi špeciálnymi aj v tých prípadoch, kedy na rozdiel od špeciálnych zákonov určitú právnu oblasť vôbec neupravuje.

31. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník sa v prípade právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použije prednostne vo všetkých ustanoveniach, ktoré Občiansky zákonník upravuje, ako napr. dĺžka premičacej doby, výška úrokov z omeškania a podobne. V prípade vymedzenia náležitostí konkrétneho zmluvného typu, ktorý Občiansky zákonník naopak neupravuje, ale je upravený v Obchodnom zákonníku, bude platiť zákonné vymedzenie zmluvného typu v Obchodnom zákonníku. Preto všeobecná definícia zmluvy o úvere, obsiahnutá v § 497 Obchodného zákonníka je platná a účinná aj pre vymedzenie zmluvy o úvere, uzavretej spotrebiteľom. Zároveň prípustnosť uzavretia zmluvy o úvere, ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere výslovne pripustil zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý zmluvu o úvere vymenoval ako jednu z foriem spotrebiteľského úveru. Ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak zvýraznilo ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu v tom smere, že ak niektorú náležitosť jeho právneho vzťahu upravuje pre spotrebiteľa priaznivejšie ako Obchodný zákonník, tak spotrebiteľovi sa poskytne táto priaznivejšia ochrana. Občiansky zákonník však citovaným ustanovením nepoprel možnosť, aby spotrebiteľia uzatvárali zmluvu o úvere, rovnako ako žiaden iný predpis nepoprel právo zmluvných strán, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala formu zmluvy o úvere. Naopak, toto právo výslovne vyplýva zo zákona o spotrebiteľských úveroch a nie je možné zvrátiť ho výkladom súdu tak, že vymedzenie zmluvy o úvere, so všetkými jej pojmovými znakmi nie je v prípade spotrebiteľského vzťahu možné aplikovať a naopak je nutné prostredníctvom analógie aplikovať také ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré je obsahom a účelom najbližšie k zmluve o úvere.

32. Zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom v zmysle ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktorý kogentným spôsobom vymedzuje, ktoré záväzkové vzťahy podliehajú právnej úprave obsiahnutej v tretej časti Obchodného zákonníka, kde sa uplatní právna úprava Obchodného zákonníka ako lex specialis vo vzťahu k všeobecnej úprave v Občianskom zákonníku. Ide o obligatórne uplatnenie Obchodného zákonníka. V týchto prípadoch nemožno aplikáciu Obchodného zákonníka vylúčiť dohodou strán. Bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa takýto právny vzťah riadi vždy Obchodným zákonníkom. Tým nie je dotknutá subsidiárna aplikácia Občianskeho zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje na základe výslovného zmocnenia obsiahnutého v ustanovení § 1 ods. 2, podľa ktorého sa právne vzťahy uvedené v odseku 1 spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon. Ako bolo vyššie uvedené, v tých prípadoch, kedy Občiansky zákonník určitý vzťah upravuje, je v spotrebiteľskom vzťahu prednostná aplikácia Občianskeho zákonníka aj vtedy, ak by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

33. Z obsahu § 497 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou a pre jej vznik stačí dohoda aspoň o uvedených náležitostiach, pričom sa nevyžaduje ani to, aby k poskytnutiu peňažných prostriedkov skutočne došlo. Tým sa vlastne zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka. Ďalšou odlišnosťou je to, že predmetom prenechania pri zmluve o úvere

môžu byť len peňažné prostriedky, zatiaľ čo pri zmluve o pôžičke je možné prenechať akékoľvek veci určené podľa druhu. Zmluva o úvere musí vždy obsahovať záväzok zaplatiť za poskytnuté peňažné prostriedky úroky, pričom zmluva o pôžičke takéto dojednanie neobsahuje. Je tak vylúčené, aby sa zmluvné strany v zmluve o úvere dohodli na bezúročnom poskytnutí peňažných prostriedkov, inak by zmluva mala len charakter zmluvy inominátnej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

34. Zo zákonného vymedzenia zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť dlžníka dohodnutý úver skutočne čerpať, preto z tohto hľadiska zmluva o úvere predstavuje záväzok veriteľa mať zmluvou dohodnuté peňažné prostriedky k dispozícii pre dlžníka po dohodnutú dobu, prípadne až do požiadania dlžníka, ak nedôjde k zániku záväzku veriteľa skôr, napr. dohodou alebo výpoveďou poskytnutia úveru podľa § 500 Obchodného zákonníka. Výška úveru je spravidla dohodnutá v zmluve vo forme určitého limitu, do ktorého môže dlžník úver čerpať. Okrem podstatných častí obsahuje zmluva o úvere aj výšku úrokov, lehotu na vrátenie úveru a ďalšie náležitosti, pričom väčšinu náležitostí pri úveroch poskytovaných bankami obsahujú úverové podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazuje.

35. Zmluva o úvere je súčasne zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, kedy na jednej strane stojí banka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej žalovaný ako spotrebiteľ, teda fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere nekoná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo v rámci samostatného výkonu svojho povolania. Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 12.10.2015 jednoznačne vyplýva, že bola uzavretá nielen podľa Obchodného zákonníka, ale aj podľa Občianskeho zákonníka a podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, ako osobitného právneho predpisu, preto spĺňa všetky v ňom uvedené zvláštne požiadavky preto, aby bola zmluvou platnou.

36. V zmysle § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky je možné dohodnúť odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa - žalobcu, s čím nesporne súvisí aj § 502 Obchodného zákonníka, v ktorom sú upravené práve úroky za poskytnutie úveru.

37. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pojem odplaty za dojednanie záväzku poskytnúť úver je treba odlišovať od úrokov z úveru upravených v § 502 Obchodného zákonníka. Odplata za dojednanie záväzku prichádza však do úvahy len vtedy, ak veriteľom je osoba, u ktorej je poskytovanie úveru predmetom jej podnikania. Podmienkou vzniku práva na zaplatenie odplaty je, že bola vrátená jej výšky medzi veriteľom a dlžníkom dohodnutá, pričom nezáleží na tom, či k čerpaniu dohodnutého úveru dlžníkom skutočne došlo. Odplata predstavuje odmenu veriteľovi za to, že po dobu medzi dojednaním zmluvy o úvere a skutočným čerpaním úveru musel pre dlžníka rezervovať peňažné prostriedky, prípadne ich mať zabezpečené. Pokiaľ by teda v zmluve o úvere, ktorú ako veriteľ uzatvorila iná osoba než tá, predmetom podnikania ktorej je poskytovanie úveru, bola odplata za dojednanie záväzku dohodnutá, bolo by nutné takéto dojednanie považovať za neplatné. Kogentnosť tohto ustanovenia je možné považovať za záväznosť sledujúcu len ochranu dlžníka, preto aj neplatnosť by bola stanovená len na jeho ochranu.

38. Dohoda o úrokoch z úveru podľa § 502 Obchodného zákonníka je podmienená tým, že veriteľ na základe zmluvy o úvere peňažné prostriedky dlžníkovi skutočne poskytol, inak by na ich úhradu nemal nárok. Mal by však nárok práve na zaplatenie odplaty s poukazom na § 499 Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere uzatvorená podľa § 497 Obchodného zákonníka nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, keďže záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere a je jej podstatnou časťou s poukazom na § 269 ods.1 Obchodného zákonníka. Pokiaľ preto veriteľ a dlžník výšku úrokov z úveru v zmluve nedohodnú, je dlžník povinný platiť úroky vo výške stanovenej Obchodným zákonníkom. Táto nie je fixná, ale je závislá na tom, aké úroky obvykle požadujú banky v mieste sídla dlžníka a v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

39. Na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obchodného zákonníka má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. Úroky z úveru sú totiž obsahom, a teda súčasťou záväzku dlžníka, a teda aj spotrebiteľa, na ktorom sa s veriteľom dobrovoľne dohodol. Záväzok dlžníka v zmluve platiť zmluvne dohodnuté úroky z úveru spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Keďže bola

zmluva o úvere dohodnutá na dobu dlhšiu ako jeden rok, sú úroky z úveru v takom prípade, keď dlžník splácal dlh v splátkach, splatné spolu s každou splátkou. Celková suma úrokov musí byť dlžníkom zaplatená najneskôr so zaplatením zvyšnej časti istiny úveru.

40. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má podľa názoru odvolacieho súdu dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Tým sa zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, keďže povinnosť platiť úroky je v prípade poskytnutia pôžičky závislá na dohode zmluvných strán nielen čo do výšky úrokov, ale aj čo do doby a spôsobu ich platenia. Pokiaľ si zmluvné strany úroky nedojednávajú vôbec, takáto pôžička je bezúročná a dlžník má povinnosť vrátiť iba požičanú istinu. Ak si strany v zmluve o pôžičke dohodnú povinnosť zaplatiť úroky spolu s istinou ku dohodnutému dňu splatnosti, dlžník platí úroky iba do doby splatnosti. Na to, aby dlžník bol povinný platiť úroky zo zmluvy o pôžičke nielen do splatnosti, ale v prípade nevrátenia pôžičky včas aj po jej splatnosti, museli by si zmluvné strany takúto povinnosť výslovne dojednať, zo zákona veriteľovi nárok na úroky po dobe splatnosti pôžičky nevzniká.

41. Vzhľadom k dispozitívnej povahe úpravy zmluvy o úvere nie je vylúčené, aby doba, po ktorú je dlžník povinný platiť úrok, bola upravená dohodou strán odchyľne od výkladu § 503 Obchodného zákonníka. V zmluve je najmä možné dohodnúť, že dlžník je povinný platiť úrok z úveru od poskytnutia úveru do dohodnutej doby splatnosti, pričom takáto dohoda, aby sa dlžník zaviazal zaplatiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky, nie je v rozpore s § 497 Obchodného zákonníka.

42. V zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodli strany úrok z úveru vo výške 10,79 % ročne. Výšku dohodnutého úroku posúdil ako primeranú aj súd prvej inštancie, keď žalobcovi v súlade s petítom priznal úroky do dátumu predčasnej splatnosti vo výške 376,73 Eur, ktoré predstavovali úrok vo výške 10,79 % ročne a úroky z omeškania. Súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú aj Všeobecné obchodné podmienky. Podľa bodu 5. písm. r) Všeobecných obchodných podmienok úroková sadzba za poskytnutý úver je dohodnutá v Zmluve o úvere a v príslušných obchodných podmienkach. V zmysle Dodatku č. 1 k zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretého medzi právny predchodcom žalobcu H. H., a.s., Y. a žalovanou dňa 12.10.2015, ktorým bol doplnený článok 2 zmluvy o spotrebiteľskom úvere o ods. 5. úroková sadzba uvedená v článku 2 bude uplatnená počas celej doby splatnosti úveru. V zmluve o úvere si zmluvné strany dohodli 10,79 % ročný úrok. Záväzok dlžníka platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky je tak v súlade s § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom tak, ako to vyplýva z § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je dlžník povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal a tento jeho záväzok trvá aj po odstúpení veriteľa od zmluvy.

43. Pokiaľ žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie celého úveru, vrátane zmluvných úrokov a úrokov z omeškania v ním vyčíslenej výške tak, ako to vyplýva z jeho výzvy, zaslanej žalovanému v súlade so zmluvou o úvere a obchodnými podmienkami, ide zároveň o jednostranný právny úkon odstúpenia žalobcu od zmluvy o úvere pre omeškanie žalovaného s vrátením po sebe idúcich troch splátok podľa § 506 Obchodného zákonníka, čo však na súdom uvádzanú povinnosť žalovaného platiť zmluvné úroky z úveru len do zosplatenia úveru nemá podstatnejší vplyv.

44. Povinnosť platiť úroky z omeškania tak bez ďalšieho vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky aj podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, aj keď majú iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať popri sebe (porovnaj rozsudky NS ČR z 25. 9. 2003, sp. zn. 33 Odo 518/2003, z 27. 6. 2007, sp. zn. 33 Odo 657/2005, a z 24. 7. 2014, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014, Komentár. 2. vydanie Praha: C. H. Beck, 2009, Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občiansky zákoník II. § 460 až 880, str. 1551 a 1856).

45. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné postupovať tak, že by sa obidve sadzby úrokov mohli spočítať a že by úroky z omeškania mali nahradiť od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany písomne zmluvne dohodli.

46. Na základe uvedeného odvolací súd vyslovil názor, že vyhlásenie úveru za predčasne splatný vo výzve na predčasné splatenie úveru žalobcom má jediný dôsledok, a to že deň splatnosti je zároveň

dňom, ku ktorému žalobca od úverovej zmluvy odstúpil. Odstúpenie od úverovej zmluvy a jeho účinky a dôsledky sú upravené priamo v Obchodnom zákonníku, preto je potrebné na ich posúdenie aplikovať § 506 a § 351 Obchodného zákonníka a priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava obsiahnutá v § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 12.10.2015. Vyplýva z nej, že ak by to bol spotrebiteľ, ktorý by odstúpil od zmluvy o úvere, aj vtedy by musel zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi, preto neexistuje žiaden dôvod na to, aby neplatil úrok z úveru do splatenia úveru aj vtedy, keď od zmluvy odstúpil žalobca ako veriteľ. Zákon o spotrebiteľských úveroch sa pritom vzťahuje len na určitý okruh vzťahov, pričom ako jeden z dôvodov zániku zmluvy o úvere rovnako, ako aj Občiansky, či Obchodný zákonník upravuje odstúpenie dlžníka od zmluvy a nie zosplatnenie úveru zo strany veriteľa.

47. Doručením výzvy právneho predchodcu žalobcu žalovanej, ktorá mešká s úhradou splátok na vrátenie celej časti dlhu, a to ako úveru, tak aj príslušenstva bez ohľadu na to, či žalobca svoj písomný úkon nazve výzva na úhradu dlžnej sumy alebo oznámenie o zosplatnení je úkonom, ktorým sa zmluvný vzťah k určenému dátumu končí a má za následok vždy len zánik zmluvy jej odstúpením z dôvodu omeškania žalovanej ako dlžníka so splácaním úveru. Ten, kto poskytuje úver, môže v určitých zákonom predvídaných prípadoch požadovať predčasné splatenie úveru alebo jeho časti. Dochádza tak k tzv. zosplatneniu úveru. V prípade, že je splácanie úveru dohodnuté v splátkach a žalovaná niektorú splátku nezaplatí, má úverujúci právo na vyrovnanie celej pohľadávky. Jedná sa o stratu výhody splátok, ktorá je určitou sankciou za nespĺnenie povinnosti úverovaného, na základe čoho sa stane splatným celý dlh. Strata výhody splátok však nenastáva automaticky, strany si ju musia dohodnúť v zmluve. Ďalšou podmienkou je včasné uplatnenie tohto práva úverujúcim, ktorý právo na vyrovnanie celej pohľadávky musí uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, napr. výzvou alebo žiadosťou o zaplatenie celého dlhu. Pokiaľ úverujúci toto právo uplatní, úverovaný má povinnosť zaplatiť celý dlh naraz, a to bez zbytočného odkladu od žiadosti úverujúceho. (uznesenie NS ČR z 23. 11. 2005, sp.zn. 21 Cdo 426/2005).

48. Či už oznámenie žalobcu, že sa celý úver stal splatný alebo odstúpenie od zmluvy nevyklučujú, aby bol dlžník pri omeškaní s vrátením úveru povinný platiť ako úroky z úveru, ktoré predstavujú cenu - odplatu za prenechanie peňažných prostriedkov na ich používanie (nie odplatu podľa § 499 Obchodného zákonníka za dohodnutie záväzku poskytnúť úver). Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvné úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky a úroky z omeškania pri omeškaní dlžníka aj pri pôžičke. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky aj v prípade spotrebiteľského vzťahu, a to podľa § 121 ods. 3 OZ. Majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať popri sebe. (porovnaj rozsudky NS ČR z 25. 9. 2003, sp. zn. 33 Odo 518/2003, z 27. 6. 2007, sp. zn. 33 Odo 657/2005, a z 24. 7. 2014, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014).

49. Keďže je v prejednávanej veci titulom, na základe ktorého si žalobca uplatňoval svoje právo spotrebiteľská zmluva, ktorá je regulovaná osobitnou úpravou a zmluvné podmienky dojednané v zmluve o úvere uzatvorenej predovšetkým podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, je treba pri absencii inak prejavenej vôle v zmluve o úvere vychádzať z toho, že veriteľ má popri dojednaných zmluvných úrokoch ako úrokov z úveru nárok v prípade, že s vrátením úverových prostriedkov vrátane úrokov z úveru mešká, na zaplatenie úrokov z omeškania, pokiaľ bola ich výška zmluvne dohodnutá v dohodnutej výške, inak vo výške stanovenej zákonom.

50. Rozhodovacia prax a aj právna literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté tak, ako vyplýva z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

51. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej druhej výrokovej vete v časti, ktorou zamietol žalobu žalobcu na zaplatenie úroku vo výške

10,79 % ročne zo sumy 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplataja aj po vyhlásení predčasnej splatnosti celého úveru, t. j. za obdobie od 01.07.2018 do zaplataja nie je správne, preto ho odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobcovi priznal právo na zaplataja úroku vo výške 10,79 % ročne zo sumy 7.211,41 Eur od 10.07.2018 do zaplataja tak, ako je to uvedené v prvej výrokovej vete tohto rozhodnutia.

52. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa ust. § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v súlade s ust. § 262 ods. 2 v nadväznosti na ust. § 251 CSP súd prvej inštancie.

53. Rozsudok bol jednohlasne schválený členmi odvolacieho senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).